

שם:

ביתה:

תאריך:

# ט"ו בשבט: ראש השנה לאילנות ושמירה על הטבע

דף עבודה

## 1 השלימו בעזרת המחסן.

|       |       |        |       |        |
|-------|-------|--------|-------|--------|
| תשחית | נטיעה | אילנות | דגנים | שקדייה |
|-------|-------|--------|-------|--------|

- א. ט"ו בשבט הוא ראש השנה ל \_\_\_\_\_ .
- ב. בסוף החורף פורחת ראשונה ה \_\_\_\_\_ .
- ג. שתילת עץ חדש באדמה נקראת \_\_\_\_\_ .
- ד. חיטה ושעורה הן שני ה \_\_\_\_\_ בשבעת המינים.
- ה. «בל \_\_\_\_\_» – לא להרוס ולא לבזבז.

## 2 התאימו כל מושג להסבר.

טור א

1. אילן

2. שבעת המינים

3. סדר ט"ו בשבט

4. בל תשחית

5. מיחזור

טור ב

☐ הגידולים שהארץ השתבחה בהם בתורה

☐ ארוחה של פירות, ברכות ושירים

☐ שימוש מחדש בחומרים

☐ עץ

☐ לא להרוס ולא לבזבז בלי צורך

## 3 נכון או לא נכון? תקנו.

א. ט"ו בשבט חל באמצע הקיץ.

ב. תפוח הוא אחד משבעת המינים.

ג. הכנסת הראשונה התכנסה בט"ו בשבט.

ד. מנהג הנטיעות החל בארץ ישראל לפני יותר ממאה שנה.

## 4 מיינו את הגידולים: מה מתוך שבעת המינים ומה לא?

|       |      |     |      |      |      |       |     |
|-------|------|-----|------|------|------|-------|-----|
| רימון | תפוז | זית | בננה | תאנה | תפוח | שעורה | תות |
|-------|------|-----|------|------|------|-------|-----|

| משבעת המינים | לא משבעת המינים |
|--------------|-----------------|
|              |                 |

5 השלימו את הטבלה על שבעת המינים.

| המין | דגן או פרי? | מה מבינים ממנו?   |
|------|-------------|-------------------|
| חיטה |             | לחם               |
| זית  | פרי         |                   |
| גפן  |             | ענבים, מיץ ענבים  |
| תמר  |             | סילאן (דבש תמרים) |

6 בחרו את התשובה הנכונה.

א. מה פירוש המילה «אילן»?

- פרח ○ עץ ○ גשם

ב. למה ט"ו בשבט נקבע כראש השנה לאילנות?

- כי אז קוטפים את כל הפירות ○ כי באמצע החורף העצים מתחילים להתעורר  
○ כי אז נגמר החורף לגמרי

### העץ של סבא

בחצר של בית הספר עומד עץ זית גדול. המורה סיפרה לתלמידי כיתה ד' שהעץ נטוע שם כבר שישנים שנה. «מי נטע אותו?» שאל עומר. התברר שנטעו אותו תלמידי המחזור הראשון של בית הספר, ובהם סבא של נועם.

השנה הוזמן סבא של נועם לטקס ט"ו בשבט. הוא סיפר: «כשנטענו, העץ היה קטן כמו מקל. לא ידענו אם נזכה לראות אותו גדול». אחר כך עזר לילדים לטעת שתיל זית חדש ליד העץ הוותיק. «עכשיו תורכם», אמר, «לטעת בשביל הילדים שיבואו אחריכם».

8 שאלות על הסיפור «העץ של סבא».

א. מי נטע את עץ הזית הגדול?

- המורה ○ תלמידי המחזור הראשון ○ עובדי העירייה

ב. מה עשו הילדים בטקס?

- קטפו זיתים ○ טעו שתיל זית חדש ○ כרתו ענפים

9 מה התכוון סבא של נועם כשאמר «עכשיו תורכם»? איזה ערך זה מלמד?

---



---



---

10 כתבו ליד כל מעשה אם הוא שומר על הטבע או פוגע בטבע.

א. השארנו את האשפה בפיקניק.

ב. שתלנו שתילים בגינה הקהילתית.

ג. קטפנו פרחים מוגנים בשמורה.

ד. סגרנו את הברז בזמן צחצוח השיניים.

11 ציירו עץ משבעת המינים ורשמו את שמו ומה אפשר להכין מהפרי שלו.

12 כתבו שני דברים שאתם יכולים לעשות השבוע כדי לשמור על הסביבה.

---

---

---

13 אתגר: בעיר רוצים לכרות עצים ותיקים כדי לבנות חניון. כתבו טענה אחת בעד וטענה אחת נגד, ומה הייתם מציעים.

---

---

---

---

## תשובות – ט"ו בשבט: ראש השנה לאילנות ושמירה על הטבע

### 1 השלימו בעזרת המחסן.

- א. ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות.
- ב. בסוף החורף פורחת ראשונה השקדייה.
- ג. שתילת עץ חדש באדמה נקראת נטיעה.
- ד. חיטה ושעורה הן שני הדגנים בשבעת המינים.
- ה. «בל תשחית» – לא להרוס ולא לבזבז.

### 2 התאימו כל מושג להסבר.

| טור א           | טור ב                             |
|-----------------|-----------------------------------|
| 1. אילן         | 2 הגידולים שהארץ השתבחה בהם בתורה |
| 2. שבעת המינים  | 3 ארוחה של פירות, ברכות ושירים    |
| 3. סדר ט"ו בשבט | 5 שימוש מחדש בחומרים              |
| 4. בל תשחית     | 1 עץ                              |
| 5. מיחזור       | 4 לא להרוס ולא לבזבז בלי צורך     |

### 3 נכון או לא נכון? תקנו.

- א. ט"ו בשבט חל באמצע הקיץ. **לא נכון** – ט"ו בשבט חל באמצע החורף.
- ב. תפוח הוא אחד משבעת המינים. **לא נכון** – שבעת המינים: חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זית ותמר.
- ג. הכנסת הראשונה התכנסה בט"ו בשבט. **נכון**
- ד. מנהג הנטיעות החל בארץ ישראל לפני יותר ממאה שנה. **נכון**

### 4 מיינו את הגידולים: מה מתוך שבעת המינים ומה לא?

| משבעת המינים            | לא משבעת המינים       |
|-------------------------|-----------------------|
| רימון, זית, תאנה, שעורה | תפוז, בננה, תפוח, תות |

### 5 השלימו את הטבלה על שבעת המינים.

| המין | דגן או פרי? | מה מכינים ממנו?   |
|------|-------------|-------------------|
| חיטה | דגן         | לחם               |
| זית  | פרי         | שמן זית           |
| גפן  | פרי         | ענבים, מיץ ענבים  |
| תמר  | פרי         | סילאן (דבש תמרים) |

6 בחרו את התשובה הנכונה.

א. מה פירוש המילה «אילן»?

○ פרח • עץ ○ גשם

ב. למה ט"ו בשבט נקבע כראש השנה לאילנות?

○ כי אז קוטפים את כל הפירות • כי באמצע החורף העצים מתחילים להתעורר

○ כי אז נגמר החורף לגמרי

8 שאלות על הסיפור «העץ של סבא».

א. מי נטע את עץ הזית הגדול?

○ המורה • תלמידי המחזור הראשון ○ עובדי העירייה

ב. מה עשו הילדים בטקס?

○ קטפו זיתים • טעו שתיל זית חדש ○ כרתו ענפים

9 מה התכוון סבא של נועם כשאמר «עכשיו תורכם»? איזה ערך זה מלמד?

תשובה אפשרית: שהילדים צריכים לטעת עצים בשביל הדורות הבאים, כמו שהוא נטע בשבילם – אחריות לדורות הבאים.

10 כתבו ליד כל מעשה אם הוא שומר על הטבע או פוגע בטבע.

א. השארנו את האשפה בפיקניק. ← פוגע

ב. שתלנו שתילים בגינה הקהילתית. ← שומר

ג. קטפנו פרחים מוגנים בשמורה. ← פוגע

ד. סגרנו את הברז בזמן צחצוח השיניים. ← שומר

11 ציירו עץ משבעת המינים ורשמו את שמו ומה אפשר להכין מהפרי שלו.

תשובה אפשרית: ציור של עץ כמו זית, רימון, תאנה, גפן או תמר, עם שמו ומוצר מתאים (שמן, מיץ, ריבה, סילאן).

12 כתבו שני דברים שאתם יכולים לעשות השבוע כדי לשמור על הסביבה.

תשובה אפשרית: למשל: לחסוך במים, למחזר בקבוקים, לא להשתמש בכלים חד-פעמיים, לשמור על הניקיון בגינה.

13 אתגר: בעיר רוצים לכרות עצים ותיקים כדי לבנות חניון. כתבו טענה אחת בעד וטענה אחת נגד, ומה הייתם מציעים.

תשובה אפשרית: בעד: צריך מקום לחנות, זה עוזר לתושבים. נגד: העצים נותנים צל ואוויר נקי, לוקח שנים לגדל עץ (בל תשחית). הצעה: לבנות במקום אחר, להעתיק את העצים או לטעת עצים חדשים.